

Geschiedenis achtergrond.

De Subkarpaten, de regio in de Oekraïne waar Livia en Attila wonen, was vroeger onderdeel van Hongarije.

Voor 1920 Hongarije was erg groot, maar omdat het land één van de verliezers was van de eerste wereldoorlog, werd het land kleine stukjes gesneden en gegeven aan andere landen. De Subkarpaten werden deel van Tsjecho-Slowakije.

Sinds het einde van de tweede wereldoorlog behoren de Subkarpaten tot de Sovjet-Unie. In de Sovjet-Unie verboden de communisten het lezen van de Bijbel. En sloot de staat een groot aantal kerken.

In 1990 viel de Sovjet Unie uit een en ontstond een nieuw land: Oekraïne.

Livia en Attila zijn dus nu burgers van de Oekraïne, hun ouders zijn beide van Hongaarse afkomst. Thuis hebben Livia en Attila ook Hongaars leren spreken, en dit is ook nog de taal die zij zelf met hun kinderen spreken.

Na 1990 is het weer toegestaan om naar de kerk te gaan. Livia en Attila zijn actief lid van de KRE kerk, dit is de Hongaars-Gereformeerde kerk in de Oekraïne.

Roma

De Roma zijn van oorsprong nomaden. In het verre verleden trokken zij van dorp naar dorp. Meer dan 100 jaar geleden arriveerden zij in dit deel van het land .

De meeste van hen leven van dag tot dag, of werken op het land van de Hongaren.

Een bezigheid van veel mannen is het verzamelen en verwerken van metaal.

Sommige vrouwen zetten een handeltje op. Ze reizen naar de grote steden om kleren te verkopen.

De Roma leven in kampen. Meestal zijn er geen toiletten en water in de huizen of zeer zeldzaam.

In elk gezin zijn er veel kinderen, sommige hebben 3, maar sommige hebben meer 6-9 kinderen. Het merendeel van de volwassenen kan niet lezen of schrijven.

Missie Livia en Attila

Handelingen 10:34

Daarop nam Petrus het woord en zei: 'Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen mensen

Livia en Attila vertellen:

Wij voelen heel diep in ons hart dat God houdt van iedereen, ongeacht waar je vandaan komt. Of je nu arm bent of rijk, zwart of wit. Hij wil dat iedereen Hem gaat volgen en Hem verheerlijken in zijn leven. En dat is ook ons verlangen voor de Roma.

Stichting "Chance for Life"

Na 1990 worden een aantal Roma christenen, en stichten eigen gemeentes of bezoeken lokale kerken, maar hebben onderling geen contact. Wij willen de vaak prille gemeenschappen helpen en versterken. Vanaf halverwege de negentiger jaren van de vorige eeuw zijn wij aan het werk onder de Roma, en hebben in die tijd een vertrouwensband met de mensen opgebouwd.

In 2001 nodigden we de leiders van deze kerken voor het eerst uit om een toekomstplan te maken. Hongaarse predikanten en Roma kerkleden gingen bij elkaar zitten, en besloten:

- Om zomerkampen voor kinderen organiseren
- Leiderschap trainingen voor Roma te gaan verzorgen
- Mensen te gaan helpen bij het leren van lezen en schrijven.

Roma gemeentes

Het gebied waar Livia en Attila in werken bestaat uit 15 Roma gemeentes het merendeel geleid door Hongaars sprekende predikanten van de KRE kerk, maar ook enkele geleid door Roma-leiders.

In elke gemeente hebben ze een aantal programma's. Dit kan zijn zondagsschool voor kinderen, zondagdienst, Bijbelstudies, activiteiten voor de jeugd, en vakantie bijbel school voor kinderen.

Onder invloed van het evangelie zien Livia en Attila dat het leven en denken van de Roma verandert. Mensen stoppen met drinken, roken, stelen en vechten. En gaan meer geven om anderen, en echt omkijken naar hun echtgenoot en hun eigen kinderen.

Scholen en kinderdagverblijven

In de Oekraïne is er een wet dat ieder kind naar de kleuterschool en ook naar school moet. Vanwege discriminatie en capaciteitsgebrek kunnen de meeste Roma kinderen niet naar de kleuterschool Roma gaan.

En zelfs niet naar de basisschool, en helaas kan het niemand veel schelen.

Veel kinderen groeien op, op straat. Daarom hebben ze, eenmaal volwassen geworden geen mogelijkheid om werk te vinden.

Livia en Attila zagen dit probleem en besloten volwassenen te helpen met het leren lezen en schrijven. Maar zij brachten hun kinderen mee.

In het begin hadden zij een kleuterschool en een groep tot 6 jaar oud.

Hun bedoeling was deze kinderen dezelfde kansen te bieden als andere kinderen in de Oekraïne.

Nu hebben we de kleuterschool en een school in bijna in elke gemeente: er zijn 10 kleuterscholen en drie basisscholen voor kinderen tot

niveau 5. De Roma-leiders en de Hongaarse docenten werken samen in deze scholen.

Er is ook een middagprogramma waar docenten leerlingen helpen met hun huiswerk na school.

Op dit moment zijn 80 mensen betrokken als leraar of leider.

Een voorbeeld: in één van de dorpen was er 10 jaar geleden geen enkel Roma kind dat naar school ging in de plaatselijke school.

Nu, na 10 jaar hard werken, zijn er meer dan 100 studenten die elke dag naar school gaan. De directeur van de school is erg trots op voor Roma studenten.

Zomerkampen voor Roma kinderen

Livia en Attila hebben een mooi gebouw, en ruim plaats voor de zomerkampen.

Al 11 jaar organiseren Livia en Attila zomerkampen voor kinderen die naar school gaan en de kleuterschool en naar de kerk gaan

Deze kampen vinden vijf tot zes keer plaats. Er komen 60 tot 80 kinderen in een week, ongeveer 350-400 tijdens een zomer.

Kinderen kunnen de kosten van het kamp te betalen. Dus zamelt de stichting "Chance for Life" geld in.

Vaak hebben ze vrijwilligers uit het buitenland die naar het kamp te komen.

Deze vrijwilligers brengen dan een week samen met Roma kinderen door, en geven hun liefde aan de kinderen door.

De Roma kinderen kijken elk jaar uit naar het zomerkamp. Dit is de enige mogelijkheid voor hen om een keer buiten hun eigen woongemeenschap te kijken.

Ze vinden het geweldig leuk om te komen, en hebben veel plezier met andere kinderen.

Ze vinden het geweldig leuk om te

Leiderschap training

Attila en twee Hongaarse dominee verzorgen trainingen voor Roma mensen die willen helpen in hun gemeente. Onderwerpen:

- Geven van zondagsschool aan kinderen
- Verzorgen van Bijbelstudie voor jeugd
- Hulp in de kleuterscholen en basisscholen
- Leiderschapstraining voor leiding in hun eigen Roma gemeente
- Hulp bij de zomerkampen

Projecten in het Missie Centrum

Vorig jaar kregen Livia en Attila een subsidie om een diepe put te maken, omdat het centrum geen centraal watersysteem had.

In de zomer wordt het centrum soms door 80 mensen gebruikt, dus een goede watervoorziening is essentieel.

Door een gift uit de USA van pastor Keith konden Livia en Attila de aansluiting op het centrale watersysteem maken en het was erg handig tijdens zomerkamp van dit jaar.

In de zomer gebruiken Livia en Attila een tent buiten voor het eten. Ze zijn nu bezig in plaats van een tent een houten overspanning te maken.

Tomes familie

Livia en Attila stellen zich voor:

We hebben drie prachtige dochters.

Mirjam is 17 en ze doet haar laatste niveau op de middelbare school. Ze wil daarna graag studeren in Hongarije en ze wil een business manager zijn.

Debora is 15 en ze deed kort geleden belijdenis. Ze zit op de middelbare school.

Lea is 11 Ze is erg grappig, ze is altijd blij.

Al onze dochters spelen piano, en Lea en Debora op cello. Op ze manier proberen ze onze Heer te verheerlijken.

Onze dochters houden van Roma en tijdens de zomerkampen, zijn ze elke dag met de kinderen.

We zijn erg dankbaar voor het leven wat we van God gekregen hebben.

Wij willen u vragen om te bidden voor ons, voor onze familie, ons werk voor de Roma.

We hebben meer en meer mensen die voor onze God kan staan en vechten voor zegeningen, voor de teelt en voor wijsheid.

Contact met onze gemeente in Maasluis

De Nederlands Gereformeerde Kerk van Maassluis ondersteunt al vanaf halverwege de negentiger jaren van de vorige eeuw de evangelisten Livia en Attila Tomes. Eerst hun tweejarige opleiding op de zendingsschool, en daarna hun werk onder de Roma.

Wij betalen al sinds lange tijd het salaris van Livia en Attila. De projecten die zij uitvoeren, worden gefinancierd vanuit andere bronnen.

Wij werken hierin nauw samen met de stichting Hulp Oost Europa, die ook werkzaam is in dit gebied.

Links:

<http://www.stichtingak.org>

<http://www.stichtingderegenboog.nl/>

<http://www.hulpoosteuropa.nl/>